

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою

05-02-33S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Вступ до фаху		Entry to the profession
Шифр за ОП	OK1.11	Code in Degree Programme
Освітній рівень: Бакалаврський (перший)		Level of Education: Bachelor's (first)
Галузь знань Природничі науки	10	Field of Knowledge Natural Sciences
Спеціальність Екологія	101	Field of Study: Ecology
Освітня програма: Екологія		Degree Programme: Ecology

Силабус навчальної дисципліни «Вступ до фаху» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою Екологія, за спеціальністю 101 Екологія Рівне. НУВГП. 2023. 11 сторінок

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/22074>

Розробник силабусу: *е-підпис* Клименко Микола Олександрович, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства
е-підпис Клименко Людмила Валентинівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Силабус схвалений на засіданні кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства
Протокол № 7 від 9 вересня 2023 року

Завідувач кафедри:
е-підпис Клименко М.О., д.с.-г.н., професор

Керівник ОП:
е-підпис Клименко Л. В., к.с.-г.н., доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІАЗ
Протокол № 9 від 11 квітня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІАЗ:
е-підпис Прищепя А.М., д.с.-г.н., професор

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСИПЛІНИ «Вступ до фаху» ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Екологія
Спеціальність	101 Екологія
Рік навчання, семестр	1-й рік навчання, 1-й семестр
Кількість кредитів	3 кредити ЄКТС
Лекції:	16 год. – д.ф.н.; 2 год. – з.ф.н.
Практичні заняття:	16 год. – д.ф.н.; 8 год. – з.ф.н.
Самостійна робота:	58 год. – д.ф.н.; 80 год. – з.ф.н.
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	державна
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	
Лектор	 <p><i>Клименко Микола Олександрович</i> доктор сільськогосподарських наук, професор, почесний професор НУВГП, заслужений діяч науки і техніки України, академік МАНЕБ, ЕАНУ, завідувач кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства</p>
Вікіситет	https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Клименко_Микола_Олександрович
ORCID	https://orcid.org/orcid-search/search?searchQuery=0000-0003-0892-0648
Як комунікувати	m.o.klimenko@nuwm.edu.ua
Асистент лектора	 <p><i>Клименко Людмила Валентинівна</i> кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи</p>
Вікіситет	https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/_Клименко_Людмила_Валентинівна
ORCID	-
Як комунікувати	l.v.klimenko@nuwm.edu.ua
ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	

Мета та завдання

Метою вивчення курсу "Вступ до фаху" є формування у майбутніх фахівців уявлень про свою професію, майбутню діяльність, про шляхи досягнення професійного вдосконалення в ній, формування початкових знань на базі основного поняттєво-термінологічного апарату екології; формування знань, умінь та навичок з головного предмету своєї діяльності. Під час занять студент повинен зрозуміти значення фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін для формування своїх професійних знань.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- систему підготовки спеціалістів у вищих учбових закладах,
- навчальні плани із спеціальності,
- значення майбутніх дисциплін для формування майбутньої майстерності,
- ключові поняття з екології,
- кваліфікаційні вимоги до спеціаліста екологічного напрямку,
- сучасні напрями розвитку екологічних знань.

Вміти:

- раціонально планувати свою підготовку, з врахуванням тісного зв'язку усіх дисциплін
- ставити та розв'язувати проблеми,
- аналізувати інформацію,
- визначати засоби досягнення мети,
- корегувати процес досягнення мети,
- прогнозувати наслідки результатів діяльності.

Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1456>

Компетентності

ЗК01 Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

Програмні результати навчання

ПР02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.

ПР03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСВІТЬОГО КОМПОНЕНТА

Лекції - 16 год. – д.ф.н.; 2 год. – з.ф.н.

Самостійна робота - 58 год. – д.ф.н.; 80 год. – з.ф.н.

Методи та технології навчання	Проблемні лекції, семінарські, практичні роботи, дискусії, ділова гра, вирішення проблемних ситуацій
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, роздатковий матеріал, комп'ютерне обладнання для роботи з інтернет-ресурсами

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема

Кількість годин, результати навчання, література	Зміст тем
Тема 1. Вступ до фахової екологічної природоохоронної діяльності.	
лекцій – 4 год. практичних – 2 самостійні – 5 ПР02, ПР03	Предмет і завдання дисципліни. Суть фахової діяльності еколога. Формування свідомого ставлення до довкілля.
Тема 2. Історія виникнення науки екології та нових наук екологічного спрямування.	
лекцій – 2 год. практичних -2 самостійні – 5 ПР02, ПР03	Історія виникнення науки екології. Історія виникнення нових наук екологічного спрямування.
Тема 3. Система вищої освіти в Україні.	
лекцій – 2 год.	Поняття про освіту. Система вищої освіти країн світу. Система

практичних – 2 самостійні – 10 ПР02, ПР03	вищої освіти України. Управління освітою в Україні.
Тема 4. Організація навчального процесу у ВНЗ.	
лекцій – 2 год. практичних – 2 самостійні – 8 ПР02, ПР03	Історія виникнення ВНЗ. Класифікація ВНЗ за формами власності. Структурні підрозділи ВНЗ. Характеристика випускової кафедри.
Тема 5. Державний стандарт вищої освіти.	
лекцій – 2 год. практичних – 2 самостійні – 8 ПР02, ПР03	Структура державного стандарту вищої освіти України. Освітньо-кваліфікаційні рівні у системі вищої освіти України
Тема 6. Зміни в освіті у зв'язку з входженням України у європейський освітній простір.	
лекцій – 2 год. практичних – 2 самостійні – 10 ПР02, ПР03	Характеристика Європейського освітнього простору. Болонський процес як засіб розвитку вищої освіти країн Європи. Кредитно-модульна система організації навчального процесу. Організація навчання за кредитно-модульною системою. Структура навчальної дисципліни та залікового кредиту..
ТЕМА 7. Екологічна освіта в світі і Україні.	
лекцій – 2 год. практичних – 2 самостійні – 10 ПР02, ПР03	Екологічна освіта як основа екологічної культури. Характеристика екологічної освіти в світі. Порівняльна характеристика навчальних планів ВНЗ України. Шлях покращення підготовки фахівців екологів.
ТЕМА 8. Система організації екологічної освіти в Україні.	
лекцій – практичних – 2 самостійні – 2 ПР02, ПР03	Мета і завдання екологічної освіти. Система неперервної екологічної освіти. Основні принципи системи неперервної екологічної освіти. Організація неперервної екологічної освіти Державне управління екологічною освітою
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	
1. Права і обов'язки студента. Вивчення навчальних планів бакалавра, магістра.	
2. Графік навчального процесу та його особливості. Вимоги та оцінка якості роботи студента	
3. Європейська кредитно-трансферна система організації навчального процесу.	
4. Визначення структури університету	
5. Міжнародні організації та програми	
6. Загальні вимоги до спеціаліста	
7. Особливості багатоступеневої підготовки спеціаліста.	
8. Психологічна підготовка спеціаліста	
9. Класифікація і види наукових досліджень	
10. Вибір і оцінка наукового дослідження (об'єкт, предмет дослідження)	
11. Основні вимоги до оформлення друкованої продукції (рефератів, статей, виступів)	
12. Основні вимоги та складові екологічних проектів для отримання грантів	
Форми та методи навчання	

Проведення лекційних занять передбачає демонстрацію презентацій із відповідним темі заняття теоретичним матеріалом та відео-роликів щодо впровадження принципів сталого розвитку. Частина лекційного заняття відводиться на діалогові технології, розгляд можливих практичних ситуацій у вигляді кейсових пакетів та дискусію. Здобувачі ВО мають можливість публічного виступу із презентацією лекційного матеріалу.

Практичні заняття передбачають виконання завдань за індивідуальними вихідними даними. У контексті практичних робіт застосовуються пошукові інтернет-системи та прикладні комп'ютерні програми Microsoft Excel і Google таблиці. За рішенням академічної групи одна з практичних робіт може бути замінена проведенням ділової гри, яка моделює конкретне професійне завдання еколога. Метою ділової гри є розробка конкретних пропозицій, щодо формулювання стратегічної мети, місії розвитку регіону, визначення стратегічних напрямків розвитку соціальної, економічної, екологічної сфер регіону, формулювання стратегічних і операційних цілей та завдань сталого розвитку регіону.

До проведення навчальних занять долучаються фахівці-практики.

Здобувачі ВО всіх форм навчання мають доступ до навчальних матеріалів, методичного забезпечення та інструкцій щодо самостійного опрацювання тем курсу на платформі Moodle та цифрового репозиторію НУВГП.

Здобувачі ВО отримують усі необхідні консультації для демонстрації знань та вмінь на наукових конференціях, круглих столах, у публікаціях, аудиторних дискусіях, написанні кваліфікаційної випускової роботи.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Під час лекційних та практичних занять застосовуються мультимедійний проектор, ноутбук, телевізор, бібліотечні та інтернет фонди нормативно-правових документів (закони, постанови КМУ, ДСТУ), Google таблиці і Google-форми (корпоративна підписка), навчальні посібники, монографії, наукові та популярні статті. Здобувачі ВО використовують методичний матеріал, підготовлений викладачем: презентації за лекціями, конспекти лекцій, методичні вказівки до практичних, занять і самостійної роботи

Порядок та критерії оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати та захистити практичні роботи. В результаті можна отримати такі обов'язкові бали:

– 60 балів - за вчасне виконання і захист практичних робіт та інших поточних завдань (самостійна робота), що становить поточну складову оцінки;

– 40 балів – модульні контролі (20+20).

Всього 100 балів.

Поточне оцінювання та проведення контрольних заходів у межах курсу відбувається згідно нормативних документів НУВГП: Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/> ; Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційної комісії <http://ep3.nuwm.edu.ua/8545/> ; Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/> ;

Положення про навчально-науковий центр незалежного оцінювання Національного університету водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4184/> ; Наказ ректора НУВГП від 16.09.2019 № 00502 "Про введення в дію нової системи оцінювання навчальних досягнень студентів" <http://nuwm.edu.ua/struktturnipidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti> ; Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>

Посаднання навчання та досліджень

Під час лекційних та практичних занять застосовуються мультимедійний проектор, ноутбук, телевізор, бібліотечні та інтернет фонди нормативно-правових документів (закони, постанови КМУ, ДСТУ), Google таблиці і Google-форми (корпоративна підписка), навчальні посібники, монографії, наукові та популярні статті.

Здобувачі ВО використовують методичний матеріал, підготовлений викладачем: презентації за лекціями, конспекти лекцій, методичні вказівки до практичних, занять і самостійної роботи.

Інформаційні ресурси

Рекомендована література

Основна

1. Некос В.Ю. Вступ до фаху з напрямку «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування». Харків : ХНУ, 2010. 167 с.
2. Петрук В.Г. Вступ до фаху : курс лекцій. Вінниця : ВНТУ, 2008. 226 с.
3. Климчик О.М., Малярчук П.М., Мислива Т.М., Дубровський В.П. Екологія. Вступ до фаху : підручник. Житомир : ЖНАУ, ПП «Рута», 2008. 344 с.

Допоміжна

1. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003-2004 рр) / М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин; за ред. В.Г. Кременя. Київ-Тернопіль : ТДПУ, 2004. 147 с.
2. Програма ООН з навколишнього середовища: вебсайт. URL: <https://www.unep.org/> (дата звернення 17.10.2022).
3. Європейський екофорум : вебсайт. URL: <http://www.eco-forum.org> (дата звернення 17.10.2022).
4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 17.10.2022).
5. Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року : розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2021 р. № 443-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnogo-planu-dij-z-ohoroni-navkolishnogo-prirodnogo-seredovishcha-na-period-do-2025-roku-i210421-443> (дата звернення: 17.10.2022).

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/>
2. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
4. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>
5. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cbs.rv.ua/>
6. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>, http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php
7. Цифровий репозиторій НУВГП / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/>

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Складові навчальної дисципліни сприяють формуванню універсальних, корисних для будь-якого виду діяльності (між професійних) навичок, які дозволяють швидко адаптуватися до нових умов, змінювати сферу зайнятості, вирішувати нестандартні завдання:

- **допитливість, ініціативність** – під час засвоєння теоретичного матеріалу лекційних занять та самостійної роботи для розширення знань із відповідних тем курсу;
- **цілеспрямованість, наполегливість** – під час виконання практичних робіт, а також індивідуальних завдань для отримання додаткових балів;
- **адаптивність, командна робота** – під час дискусійних обговорень тематичних питань курсу, участі в діловій грі, опрацювання практичних кейсів;
- **соціальна обізнаність і відповідальність** – як результат урахування організаційних вимог курсу, підтримання зворотного зв'язку та вчасного звітування про виконані види діяльності;
- **критичне мислення, лідерство, креативність** – розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі дисципліни та висвітлення результатів під час навчальних занять, участі в конференціях і круглих столах та/або наукових публікаціях;
- **самонавчання для професійного та особистісного зростання** – як результат виконання самостійної роботи, в тому числі з електронними навчальними ресурсами та інформаційними базами.

Дедлайни та перескладання

Терміни здачі проміжних контрольних модулів та підсумковий контроль (екзамен) встановлені згідно Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>

Перездача тестових завдань перевірки засвоєння теоретичного матеріалу здійснюється згідно з правилами ННЦНО <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauksentr-nezalezhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti> та Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>

У разі незгоди здобувача ВО з результатами оцінювання, в день здачі екзамену в деканат ННІАЗ подається апеляційна скарга, де аргументовано викладено суть питання. До скарги додається роздрукований варіант всіх відповідей цього здобувача ВО під час виконання спроби. Директор ННІ скликає апеляційну комісію щодо розгляду скарги на яку запрошується здобувач ВО та представник ННЦНО, згідно Порядку звернень здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/15467/>

Неформальна та інформальна освіта

Здобувач ВО має можливість визнання (перезарахування) результатів навчання в розрізі тематики курсу, які він набув у неформальній та інформальній освіті, згідно Положення про неформальну та інформальну освіту в НУВГП <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/centr-neformalnoji-osviti/dokumenti>

Правила академічної доброчесності

Організація всіх видів навчальної діяльності в межах курсу проводиться згідно Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>

У випадках виявлення плагіату при виконанні завдання, здобувач не отримує бали і повинен виконати завдання повторно, згідно Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/>

Здобувачі ВО повинні дотримуватися Кодексу честі студентів НУВГП <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/vyo/dokumenti>, а викладач Кодексу честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників Національного університету водного господарства та природокористування <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/zapobighannja-korupciji/dijalnistj>

Більше матеріалів щодо дотримання принципів академічної доброчесності:

- сайт Національного агентства забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/> сторінка НУВГП "Якість освіти" <http://nuwm.edu.ua/sp>

Вимоги до відвідування

У випадку пропуску здобувачем ВО заняття (лікарняні, мобільність, т. ін.) відпрацювати можна під час консультацій, де здобувач ВО отримує відповідне індивідуальне завдання і звітує про його виконання в узгоджені з викладачем терміни. Розклад консультацій доступний на сторінці кафедри екології, ТЗНС та ЛГ: <http://nuwm.edu.ua/nni-az/kaf-ecology>.

Для роботи з інформаційними ресурсами та проведенні розрахункових завдань здобувачі ВО мають можливість використовувати на заняттях мобільні телефони та ноутбуки. При карантині заняття проводяться в дистанційній формі з використанням Google Meet за корпоративними профілями

Автор
професор

Клименко М. О.

Автор
Завідувач кафедри

Микола КЛИМЕНКО

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №462 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00